

ще й наркотикам. Адже якщо вже зловив хвилю, не зупиняйся. Смертельна трилогія: алкоголь, кокаїн і нікотин. Я змарнував із ними стільки років. Хоча досі курив. Та годі вам, майте совість, хіба я і так не молодець, бляха? Хтозна, може, мине час, і я зав'яжу з цигарками також. Але найдивніша, найприголомшливіша й найбожевільніша зміна полягала в тому, що я... почав відвідувати месу.

Тю.

Тільки уявіть собі! Однієї неділі, коли душа моя благала про хоча б один ковток алкоголю, я проходив повз собор. Там саме співав Сонні Меллой¹, і, вау, це було просто вибухово. От я й пішов знову. Доходився до того, що тепер священник киває мені й каже:

— До зустрічі наступного тижня.

Мені подобалося сидіти на задніх лавах і дивитися, як сонячні промені ллються крізь кольорові вітражі вікон. Коли я бачив, як світло заливає стелю, відчував щось схоже на... спокій. У церкві завжди людно, тож священники працюють позмінно. Їх так мало, що вони мусять змінювати один одного в парафіях за розкладом. Випивка, певна річ, супроводжувала мене на всіх рівнях життя. Одного разу,

---

¹ Джозеф (Сонні) Меллой — голвейський крамар, співак і взагалі легендарна в місті постать. (Тут і далі — прим. перекл. та ред.)

коли я спостерігав за калейдоскопом кольорів у вітражі, згадав робітника, який робив ці вікна. Хлопця з Дубліна, його звали Рей, він помер від цирозу печінки. Я відвідав його за кілька днів до його смерті, і він сказав:

— Джеку, краще я буду мертвим, ніж непитущим.

Його мрія здійснилася.

Стюарт, мій наркодилер, жив біля каналу. Зовні він дужче скидався на банкіра, ніж на баригу. Ну ясно, символом його віри були гроші. Ми мали дивні стосунки: він описував мені останній продукт, його дію, побічний ефект і навіть небезпечні наслідки. Здавалося, він вважав мене кумедним, адже не так часто постачав наркотики колишнім ґардам віком за п'ятдесят. Я був для Стюарта своєрідним засобом брати участь у змові проти системи. Людиною він був винятковою. Під тридцять, завжди бездоганно одягнений. Уособлення нової ірландської молоді, усі риси як на долоні: розумний, впевнений у собі, грамотний, модний, меркантильний. Такі, як він, не куплялися на те лайно, на якому виховувалися ми. Повстання 1916 року значило для нього стільки ж, скільки й ґАА¹, — тобто нічого.

Мене познайомила з ним Кеті Беллінгем, колишня панкуха й наркоманка, родом з Лондона, яку життя прибило

---

¹ Ґельська атлетична асоціація.

до узбережжя Голвея. Потім вона зійшлася з моїм приятелем Джеффом, власником бару, і в них народилася дитинка з синдромом Дауна. Колись у вкрай паскудному стані я скористався дружбою з Кеті та дізнався від неї ім'я дилера. Після цього чимало разів купував у нього наркотики. А потім його викрили й заарештували. Тепер він мотав шестирічний строк у в'язниці «Маунтджой».

Я мешкав у готелі «Бейлі», яким володіла пані віком за вісімдесят. Мені нещодавно дали там нову кімнату, майже окрему квартиру. Найбільше мені там подобалася можливість споглядати небо. Господи, я чомусь відчував нескінченну тугу в такі хвилини. Якби міг коли-небудь зрозуміти, за чим сумую, мабуть, був би щасливішим. Але таке навряд чи збиралося статися найближчим часом. У великій шафі висів мій одяг, куплений у благодійних крамницях. Донедавна в мене була шкірянка з «Camden Lock»¹. Її поцупили під час меси. Якщо побачу її на священнику, від щирого серця пожбурю в нього ще й капелюх. Уздовж стіни вишикувалися на полиці мої книжки — вінегрет з детективів, поезії, філософії та всякої всячини. Книжки втішають. Іноді навіть додають упевненості.

---

¹ Лондонська крамниця.

Я обмежував себе в курінні: п'ять сигарет на день. Якщо й існують більш витончені тортури, мені вони не відомі. Ще одним кроком до хиткого зцілення стала зміна бренду сигарет. Тепер я купував «Silk Cut» — начебто в них найменше смол. Взагалі тютюнові компанії — ще ті шахраї: нещодавно з'ясувалося, що сигарети «ультра» куди більш небезпечні, аніж звичайні руйнівники легень. Я це знав, але, здається, мої груди оцінили жест. Джефф, мій приятель, купив мені цих цигарок аж на місяць наперед. Вони лежали в шухлядці мого столу, символізуючи водночас і докір, і палку жагу. Все це нагадувало мені наше збіднене духовенство.

Коли Стюарта заарештували, я зрозумів, що з ним можна попроситися. Він не з тих, хто виживає у в'язниці, — таких там з'їдають живцем. Того дня, коли його посадили, я був у пабі «Нестор», переді мною стояла філіжанка охололої кави. Я розповів про нього Джеффу, переказав коротку історію наших стосунків. Джефф, протираючи склянки, вислухав мене до кінця й запитав:

— Ти тепер чистий?

— Тобто? Чи не вживаю наркотики?

— Еге ж.

— Не вживаю.

Він поставив склянку до шеренги іншого блискучого посуду.

— Тоді пошли його під три чорти.

Я подумав, що це занадто суворо, і промовив:

— Це занадто суворо.

Він глянув мені просто в очі, витримав красномовну паузу й мовив:

— Стюарт барижив наркотою. Він просто вишкребок суспільства.

— Мені він трохи подобався.

— Це так на тебе схоже, Джеку: завжди захищаєш усіляке лайно.

Чи є для цього виправдання? У мене — не було. Біля барної стійки сидів вічний охоронець. Такі, як він, — типова особливість ірландських пабів. Принаймні старих. Охоронець завжди сидить, налігши ліктями на стійку, перед ним незмінно стоїть кухоль пива, наполовину повний або наполовину порожній — залежно від вашого настрою. Такі рідко розмовляють, хіба що іноді видають щось на кшталт: «Літа, схоже, не дочекаємось» або «До Різдва літа не буде».

Нещодавно закінчився футбольний чемпіонат світу, точніше, те неподобство, яким він став. Усі ці таємні змови, підкуплені лайнсмени, потворні головні судді зробили зі спорту фестиваль жаху.

— Їх пограбували камерунці, — повідомив охоронець.